

рівень розвитку банківського інвестиційного кредитування при наявності вагомого потенціалу до її розширення, пов'язаний з рядом причин об'єктивного та суб'єктивного характеру, які стосуються як загального рівня стабільності розвитку національної економіки в різних її сферах, так і незацікавленістю банків у фінансуванні інвестиційних проектів у зв'язку зі значними ризиками та невідповідністю термінів ресурсної бази строкам реалізації інвестицій.

Розглядаючи заходи, які дозволять підвищити масштаби кредитно-інвестиційної діяльності банків, варто зазначити, що, передусім, стимулювання даної сфери варто розпочати зі створення стабільних умов розвитку економіки, що передбачає стійку нормативно-правову базу та режим оподаткування, підтримку фінансової стійкості учасників інвестиційних проектів, а також розробку чіткого механізму зниження ризикованості банківського інвестиційного кредитування.

Література

1. Пересада А. А., Майорова Т. В. Інвестиційне кредитування : Навч. посібник. – К. : КНЕУ, 2002.
2. Криклій А. С. Сучасний стан та особливості діяльності вітчизняних банків в інвестиційній сфері / А. С. Криклій, В. А. Криклій // Фондовый рынок. – 2008. – № 31. – С. 12-16.
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
4. Закон України «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
5. Козюк В.В. Експансія кредиту в системі макрофінансових дисбалансів / В.В. Козюк // Фінанси України. – 2010. – № 1. – С. 54-61.
6. Пересада А.А. Управління банківськими інвестиціями: Монографія / А.А. Пересада, Т.В. Майорова. – К. : КНЕУ, 2005. – 388 с.

УДК 336.221.4

МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г. Т., ПЛАКСА А. М.
Мукачівський державний університет

БАНКІВСЬКА КРИЗА В УКРАЇНІ

За роки незалежності України банківська система стала домінуючою ланкою фінансової системи. Паралельно зі змінами, що відбуваються в економіці країни, у банківській галузі теж відчутно змінилися засади роботи й цілі, що постають перед керівництвом банків. Проте конфлікт на сході України разом із накопиченими у попередні роки макроекономічними дисбалансами зруйнували макрофінансову стабільність держави, що порушило дисбаланси в фінансовій сфері країни

Згідно з оцінками Національного банку загальні втрати економіки від банківської кризи 2015-2016 років становлять 38% ВВП.

Рада НБУ назвала у своєму звіті ключові джерела державних витрат. Зокрема:

1. Поповнення капіталу Приватбанку, на яке, згідно з оцінками Національного банку, держава вже витратила еквівалент майже 5% ВВП. З

огляду на прийняття в другій половині червня 2017 року рішення щодо додаткової докапіталізації цього банку на суму 38,5 млрд грн зазначені витрати держави можуть зрости до близько 7% ВВП.

2. Рекапіталізація Ощадбанку та Укресімбанку обійшлась державі в 2,4% ВВП у 2014 році та в 2016-2017 роках.

3. 4,4% ВВП було витрачено на фінансування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб для забезпечення виплат вкладникам неплатоспроможних банків.

4. 2,5% ВВП було втрачено на рефінансування тих банків, які надалі були визнані неплатоспроможними в 2008-09 роках та в 2014 році [1].

Нагадаємо, за період 2014 – 2016 років було визнано неплатоспроможними 90 банків, активи яких до кризи становили близько третини активів усієї банківської системи. Це призвело до немалих фінансових втрат держави, бізнесу, населення про що свідчать офіційні оцінки Національного банку.

Щоб розв'язати всі ці проблеми та забезпечити збереження фінансової стійкості вітчизняних банків, на наш погляд, необхідно об'єднати зусилля всіх гілок влади і розробити заходи, які були б спрямовані на вихід України з політичної та економічної кризи. Адже розв'язання проблем банківської системи є функцією, похідною від розв'язання проблем економіки [2].

Ключовими інструментами у подоланні банківської кризи є надання центральним банком необхідної ліквідності, рекапіталізація здорових фінансових інститутів і звільнення банків від проблемних активів. Тому необхідно в повному обсязі відновити рефінансування комерційних банків, а також переглянути порядок його здійснення, забезпечити прозорі умови надання рефінансування та однаковий доступ для всіх банків [3].

Отже, банківська система переживає найтяжчі часи в своїй історії. Попередні економічні кризи в Україні не супроводжувалися військовими діями та втратами територій країни. Знаходилися шляхи подолання криз, але сьогодні викликає всю країну на нові випробування.

Ні для кого не секрет, що бізнес є тим потужним двигуном розвитку банківської діяльності. В гонці за прибутками, фінансисти банків забувають, в якій ситуації опинився бізнес сьогодні. Важлива взаємовигідна робота між бізнесом та банком.

Також треба пам'ятати про нечесність та непорядність самих директорів і засновників банків. Адже в останній час ми спостерігаємо збанкрутілі банки, які проводили санаційну процедуру, отримували рефінансування від Національного банку України, вищий адміністративний уряд якого збігали за кордон з рефінансованими грошима, які були направлені на виплати за зобов'язаннями, не виконуючи обов'язки перед 84 клієнтами банку, наносячи ще більші втрати економіці країни.

Література

1. Рада НБУ: Економіка України втратила 38% внаслідок банківської кризи 2014-2016 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://hromadske.ua/posts/rada-nbu-ekonomika-ukrainy-vtratyla-38-vnaslidok-bankivskoi-kryzy-2014-2016-rokiv>.

2. Довгань Ж. В. Фінансова стійкість банківських установ у період економічної кризи / Ж.В.Довгань // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 4. – С. 45-47.

3. Шевчук В. Тенденції розвитку системи рефінансування банків України / В. Шевчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/73/ZVIT_ARC/Downloads/econ_2016_3_4.pdf.

УДК 336.717.061:336.71+330.322

ЧЕРНИЧКО Т. В., ЦПТАК М. М.,
Мукачівський державний університет

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Дослідження основних показників діяльності банківських установ в Україні протягом останніх років (2011-2017 рр.) засвідчує відсутність позитивної динаміки їх розвитку (табл. 1).

Таблиця 1

Показники діяльності банківських установ за 2011-2017 рр.*

Показник	на 31 грудня відповідного року						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Кількість банківських установ, од.,	176	176	180	163	117	96	82
з них з іноземним капіталом	53	53	49	51	41	38	38
Активи банківських установ, млн. грн.	1054280	1127192	1278095	1316852	1254385	1256294	1336358
Кредити видані банківськими установами, млн. грн.	825320	815327	911402	1006358	1009768	1005923	1042798
Зобов'язання банківських установ, млн. грн.,	898793	957872	1085496	1168829	1150672	1132515	1172761
з них юридичним особам	186213	202550	234948	261372	318568	369913	403927
фізичним особам	306205	364003	433726	416371	402137	437152	478565
Капітал банківських установ, млн. грн.	155487	169320	192599	148023	103713	123784	163597
Рентабельність активів банківських установ, %	-0,76	0,45	0,12	-4,07	-5,46	-12,6	1,94
Рентабельність капіталу банківських установ, %	-5,27	3,03	0,81	-30,46	-51,91	-116,74	-15,96

Джерело: сформовано авторами за даними НБУ [1]

Протягом аналізовано періоду спостерігається певна циклічність щодо обсягів кредитів сформованих банківськими установами України:

– 2011-2015 рр. – період позитивної динаміки – зростання обсягів кредитів на 18448 млнгрн (на 22,3%);

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>